

Decàleg #A. La Defensa Civil Noviolenta: per afrontar amb eficàcia cops d'estat i ocupacions

1. Davant de cops d'estat o d'ocupacions, és insuficient la via pacífica, sense violència, pròpia de les reivindicacions en un marc formalment democràtic: cal organitzar la via de la defensa civil noviolenta.

2. L'objectiu és aconseguir una política de dissuasió i de defensa civil eficaç, ni militar ni violenta, capaç de dissuadir i defensar-se sense caure en els riscos de la guerra, però tampoc en els de la claudicació en nom del pacifisme. El conflicte és inevitable i es necessita un sistema de defensa eficaç contra els usurpadors interns i els agressors externs.

3. La defensa civil noviolenta és alhora un sistema de dissuasió i un sistema de defensa. La dissuasió és la capacitat de la societat de negar els objectius de l'adversari en veure aquest els alts costos que pot patir. La defensa és la capacitat de la societat de neutralitzar l'atac, fins fer desistir o derrotar l'adversari en la seva agressió.

4. És clau conèixer i afeblir les fonts de poder de l'adversari atacant: no reconèixer-ne l'autoritat, ni obeir-la, ni aportar-li coneixements, ni acceptar els seus discursos, no donar-li accés als recursos clau (econòmics, financers, transports, comunicacions...), ni témer les sancions i càstigs. La repressió és signe de feblesa de l'adversari: s'ha quedat sense raons.

5. La noviolència es fonamenta en la tossuderia de no voler cooperar, ni obeir, ni claudicar. Cal perseverar davant la repressió, no abandonar. Els defensors han de mantenir una clara incompatibilitat entre la lluita noviolenta (que els enforteix) i la violenta (que els afebleix).

6. Els factors que determinen l'estratègia i els mitjans de la defensa civil, són:

- la naturalesa del règim o del grup atacant;
- el grau en què els dos bàndols **se senten pròxims (o allunyats)**, entre ells en altres relacions;
- la naturalesa dels mitjans d'acció i les **mesures repressives** dels atacants;
- el grau en què **tercers poden influir** pressionar els atacants;
- el grau en què els defensors **poden ser influïts** per tercers;
- la **força interna de la societat atacada** i de les seves organitzacions no governamentals;
- la **vulnerabilitat del règim** i del sistema dels atacants;
- el grau i la naturalesa dels **preparatius previs per defensar la societat**;
- la **importància relativa de les qüestions en joc** pels atacants i pels defensors;
- la **vulnerabilitat o l'autosuficiència econòmica** de la societat defensora, sobretot per disposar d'aliment, aigua, combustible i electricitat;
- l'acceptació dels defensors a **patir baixes** com a preu de la defensa.

7. Els factors d'eficàcia de la defensa civil noviolenta són:

- la **voluntat** i la determinació de la població per defensar-se de l'atac;
- la **força interna**, l'organització, la formació, la preparació de la societat atacada;
- la capacitat de la població i de les institucions per **mantenir el control de les seves fonts de poder** i per negar les dels atacants;
- el **saber estratègic** –sobre els principis i mètodes de la força noviolenta- aplicat pels defensors;

- la capacitat dels defensors per **negar als atacants els seus objectius** (cop d'estat o ocupació);
- la capacitat dels defensors civils per **complir els requisits d'una lluita no violenta eficaç**, entre els quals el manteniment de la disciplina i la resistència no violentes malgrat la repressió, i
- l'habilitat dels defensors per **agreujar els punts febles del sistema** i del règim dels atacants.

8. **Portar la iniciativa, amb accions sorpresa i amb una acció comunicativa intel·ligent.** Concretar objectius concrets assolibles que enforteixin els defensors i evitin la dispersió.

9. **En cada etapa, en moments delicats, estudiar els elements clau per saber el grau d'èxit o de fracàs. Fins a quin punt:**

- Els defensors civils han mantingut, afeblida o enfortida la seva **voluntat de resistir**?
- Les diverses persones i grups entre els atacants han mantingut, afeblida o enfortida la **seva voluntat de continuar l'atac i perseguir els objectius** originals?
- Les organitzacions independents (nodes de poder) de la societat defensora han mantingut, perdut o augmentat la **seva capacitat per lluitar i negar als atacants les fonts de poder** que necessiten?
- Els defensors i els atacants, respectivament, han demostrat **bon criteri estratègic o ineptitud**, i han deteriorat o millorat els seus criteris estratègics?
- Els defensors civils han incrementat la seva aptitud per **oposar no cooperació i desafiament**, la seva capacitat d'acció disciplinada i la seva facultat per complir els requisits d'eficàcia en la lluita no violenta?
- La població, els agents repressors i els administradors dels atacants tenen **una moral alta, suport i ajuda activa a l'atac**?
- Respectivament, els amics internacionals i els socis polítics o econòmics necessaris dels atacants i dels defensors **han continuat les seves relacions anteriors, han ofert suport**, o bé han desaprovat les seves accions i han retirat la cooperació?
- Els defensors han mantingut la seva **capacitat d'autonomia i l'aptitud de cobrir les seves necessitats econòmiques**?
- Les mesures **de manipulació i repressió dels atacants han reeixit** o han estat ineficaces per aturar la defensa i guanyar els objectius dels assaltants? ¿O han intensificat de fet la resistència dels defensors, han aixecat oposició en el propi terreny dels atacants i han provocat la intervenció internacional?
- Els defensors han continuat o fins i tot **intensificat la seva resistència davant la repressió i les brutalitats**?
- S'han **assolit els objectius originals dels atacants** (econòmics, polítics, ideològics o d'un altre signe)?
- Quin dels bàndols **porta la iniciativa en el conflicte**?

10. **Prendre mesures correctores per créixer les possibilitats d'èxit quan les respostes a aquestes preguntes indiquen que els defensors han obtingut alguns guanys però també han experimentat algunes pèrdues.** És l'hora de: mantenir i **ampliar la força social**; identificar i aplicar les **influències més rellevants i efectives** sobre els atacants; millorar el **criteri estratègic**; centrar la resistència en els **punts febles** dels atacants, i actuar amb **ponderació, valentia i tenacitat**. El factor més important perquè la **defensa civil no violenta** assoleixi l'èxit és que **la societat atacada pugui mantenir la seva autodirecció i autonomia**, fins i tot amb la presència de potencials governants desprietats que tenen el suport de tropes hostils.

Extret de *Civilian-based defense. A post-military weapons system*. Gene Sharp. 1990. Published by Princeton University Press. En català: **La Defensa Civil No violenta. ICIP 2018**. Els països bàltics, - Lituània, Letònia i Estònia -, van declarar la seva independència el 1990 i van haver d'afrontar el gener de 1991 un intent d'agressió per part de les autoritats soviètiques per recuperar-ne el control. Durant aquesta crisi, els tres governs depengueren en gran mesura dels mètodes de resistència no violenta que havien après dels escrits de Gene Sharp. El ministre de Defensa de Lituània, Andreus Butkevicius el 1991 deia: "Mai tindrem un exèrcit prou fort com per defensar-nos d'un agressor estranger. El nostre objectiu només pot ser el de derrotar-lo moralment, econòmicament i políticament, no físicament". I citant el llibre de Gene Sharp, proclamà: "Prefereixo tenir aquest llibre a una bomba atòmica". *La guerre par des actions civiles*. Jean Marichez, Xavier Olagne, 1998. www.lluitanoviolenca.cat